

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 339/2025-23

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ladislava Duditša a sudcov Libora Duľu (sudca spravodajca) a Rastislava Kaššáka v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], narodeného [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného JUDr. Ivanou Zmekovou, PhD., advokátkou, Zámocká 18, Bratislava, proti uzneseniu Krajského súdu v Trnave sp. zn. 12CoPno/7/2025 zo 7. mája 2025 a jemu predchádzajúcemu postupu takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 19. júna 2025 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), svojho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), základného práva na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života podľa čl. 19 ods. 2 ústavy a podľa čl. 8 dohovoru postupom a uznesením všeobecného súdu označeným v záhlaví tohto uznesenia. Sťažovateľ navrhuje napadnuté uznesenie zrušiť a vec vrátiť súdu na ďalšie konanie.

2. Z ústavnej sťažnosti vyplýva, že návrhom z 27. marca 2024 sa manželka sťažovateľa a zároveň matka spoločných maloletých detí [REDAKOVANÉ], narodenej [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], narodeného [REDAKOVANÉ], a vtedy maloletého [REDAKOVANÉ], narodeného [REDAKOVANÉ], domáhala rozvodu manželstva a úpravy pomerov k maloletým deťom na čas po rozvode manželstva. Vec bola vedená na Okresnom súde Galanta pod sp. zn. 5P/49/2024.

3. Na prvom a zároveň jedinom pojednávaní konanom 1. októbra 2024 okresný súd rozhodol rozsudkom č. k. 5P/49/2024-99 tak, že manželstvo účastníkov konania rozviedol a maloleté deti zveril na čas po rozvode manželstva do osobnej starostlivosti matky, pričom obaja rodičia sú

oprávnení deti zastupovať a spravovať ich majetok, určil výživné na každé z maloletých detí, upravil styk sťažovateľa s maloletým [REDAKOVANÉ], neupravil styk sťažovateľa s maloletou [REDAKOVANÉ] a vtedy maloletým [REDAKOVANÉ].

4. Proti už uvedenému rozsudku súdu podal sťažovateľ odvolanie v celom rozsahu. Matka podala odvolanie proti niektorým výrokom. Vec je vedená na krajskom súde pod sp. zn. 12CoP/31/2025. Odvolací súd v tejto veci dosiaľ nerozhodol.

5. Matka sa návrhom z 30. októbra 2024 domáhala aj nariadenia neodkladného opatrenia, ktorým bude upravený výkon rodičovských práv a povinností k maloletým deťom, pričom jej návrhu súd prvej inštancie vyhovel a uznesením sp. zn. 5P/174/2024 zo 6. novembra 2024 zveril maloleté deti [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] do osobnej starostlivosti matky bez akejkoľvek úpravy styku otca s maloletými deťmi.

6. Návrhom z 10. apríla 2025 (počas odvolacieho konania) na nariadenie neodkladného opatrenia sa sťažovateľ domáhal o. i. úpravy jeho styku so synom, keďže k žiadnej dohode do tohto času nedošlo a styk sa dobrovoľne nerealizoval.

7. O návrhu sťažovateľa rozhodol odvolací súd uznesením č. k. 12CoPno/7/2025-264 zo 7. mája 2025 tak, že nariadil neodkladné opatrenie, ktorým upravil sťažovateľovi styk so synom každý párny týždeň v utorok od 16.00 h do 19.00 h, v sobotu od 15.00 h do 19.00 h a každý nepárny týždeň v stredu od 16.00 h do 19.00 h s tým, že matka je povinná riadne pripraviť maloletého na styk s otcom. Vo zvyšnej časti (o návrhu na uloženie výchovného opatrenia) návrh sťažovateľa zamietol.

II.

Argumentácia sťažovateľa

8. Rozhodnutie krajského súdu v danom prípade je podľa názoru sťažovateľa nezákonné, v rozpore so skutočným stavom veci, s vykonaným dokazovaním, je arbitrárne, nespĺňa požiadavky zákonného rozhodnutia na riadne a presvedčivé odôvodnenie a najmä je v rozpore s najlepším záujmom maloletého [REDAKOVANÉ].

9. Odvolací súd považoval za osvedčené, že rodičia spolu nežijú, že sa na termíne styku sťažovateľa so synom nevedia dohodnúť, že styk sťažovateľa so synom sa nerealizuje od októbra 2024 a že tento stav nie je v záujme maloletého. Z uvedených dôvodov považoval odvolací súd za dôvodné nariadiť neodkladné opatrenie, pretože sťažovateľ je obmedzený v možnosti vykonávať svoje rodičovské práva, keďže maloletý sa nachádza v osobnej starostlivosti matky. Odvolací súd tiež uviedol, že rozsah styku upravil, zohľadňujúc vek maloletého a skutočnosť, že sa sťažovateľ s maloletým už dlhšiu dobu nestýka.

10. Takýto záver odvolacieho súdu považuje sťažovateľ za absurdný z dôvodu, že maloletý nie je takého nízkeho veku, keď by nemohol realizovať styk v širšom rozsahu a aj s prespatím, a to aj niekoľko dní po sebe. Uvedené platí o to viac, že ešte pred rozvodovým konaním maloletý žil v spoločnej domácnosti aj s otcom a mali pekný vzťah.

11. Následne došlo 6. novembra 2024 k nariadeniu neodkladného opatrenia okresným súdom, ktorým nebol upravený styk sťažovateľa s deťmi vôbec, čím bol potvrdený neželaný stav ako dôsledok konania a rozhodnutia matky. Okresný súd nemal potrebu upraviť styk sťažovateľa s maloletými deťmi ani v minimálnom rozsahu, hoci mal vedomosť o tom, že dohoda medzi rodičmi nie je možná a ich vzťahy sú napäté.

12. Rozhodnutím odvolacieho súdu v podstate došlo k „predĺženiu“ nezákonného stavu, keď sú porušované práva sťažovateľa, ako aj maloletého dieťaťa na starostlivosť a na plnohodnotný kontakt.

13. Sťažovateľ rešpektuje názor detí, avšak tento je nepochybné ovplyvnený prostredím, v ktorom žijú a ktoré je voči nemu negatívne nastavené. Táto skutočnosť nebola odvolacím súdom vyhodnotená vôbec, dokonca sa táto v odôvodnení rozhodnutia ani len nespomína.

14. Na jednej strane dal odvolací súd za pravdu sťažovateľovi, že je potrebné upraviť jeho styk so synom, no na strane druhej tento upravil v úplne obmedzenej miere, hoci na to nebol dôvod. Do dnešného dňa nebolo sťažovateľovi preukázané žiadne konanie, správanie, ktoré by ho diskvalifikovalo vo vzťahu k výkonu rodičovských práv. Napadnuté rozhodnutie je preto v rozpore s najlepším záujmom maloletého [REDAKOVANÉ], ktorého postoj a názor na sťažovateľa sa postupne úplne zmenili k horšiemu.

15. Rozhodnutie odvolacieho súdu je v rozpore so skutočným stavom a s vykonaným dokazovaním aj z dôvodu, že odvolací súd rozhodol (rozdielne od odôvodneného návrhu sťažovateľa) o mieste prevzatia a odovzdania maloletého [REDAKOVANÉ] v bydlisku matky, hoci prevzatie v školskom zariadení by bolo pre maloletého i sťažovateľa komfortnejšie a sťažovateľ by nebol ukrátený o čas strávený zbytočným premiestňovaním.

16. Dosiaľ sa žiadny styk sťažovateľa s maloletým neuskutočnil z dôvodov na strane matky, ktorej prítomnosť počas stretnutí, ktoré nemožno hodnotiť ako realizáciu práva na styk, nie je žiaduca ani opodstatnená. Tento stav je podľa sťažovateľa neakceptovateľný.

17. Podľa názoru odvolacieho súdu súdom upravený úzky rozsah styku sťažovateľa s maloletým je postačujúci na zachovanie citových väzieb, s čím sťažovateľ nesúhlasí, tento považuje za v rozpore s najlepším záujmom maloletého, s právami maloletého i sťažovateľa, v rozpore so zákonom, ako aj vykonaným dokazovaním. Z odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu nie je zrejmé, aké skutočnosti súd zistil, ktoré z nich považoval za rozhodujúce, z akého dôvodu, ani aké skutočnosti majú odôvodňovať záver o dostatočnosti takého úzkeho rozsahu styku. Rovnako tak nie je zrejmé, ktoré dôkazy súd vyhodnotil a aké závery z nich vyvodil.

18. Vychádzajúc z uvedeného, sťažovateľ zastáva názor, že týmto postupom a rozhodnutím odvolacieho súdu došlo k zásahu do jeho práva na spravodlivý súdny proces.

19. Rozhodnutím odvolacieho súdu došlo k zásahu do rodinného života sťažovateľa ako otca, keď nemôže byť so svojím synom primeraný čas, hoci do februára 2024 s ním žil v jednej domácnosti, staral sa oňho. Aj napriek tomu, že na takýto zásah nie sú dané žiadne dôvody, nemôže so synom tráviť plnohodnotný čas, udržiavať a rozvíjať ich vzájomný vzťah.

20. V súvislosti s právom na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života a právom na rešpektovanie súkromného a rodinného života sťažovateľ dodáva, že štát je povinný prijať opatrenia predovšetkým na udržanie a obnovovanie rodinných väzieb.

21. Odvolací súd v rozhodnutí uviedol, že nariadeným neodkladným opatrením bola vzhľadom na aktuálne osvedčené skutkové okolnosti dosiahnutá úprava pomerov účastníkov konania, a to do času, kým nebude rozhodnuté vo veci samej. K tomu sťažovateľ dodáva, že hoci ide o dočasnú úpravu pomerov, nie je možné ju ponechať v platnosti, pokiaľ nereflektuje záujmy maloletého dieťaťa ani práva dieťaťa a otca. Z praxe súdov je totiž známe, že nariadené neodkladné opatrenia trvajú aj niekoľko mesiacov, dokonca aj rokov, čo však v takom prípade môže mať a podľa správania maloletého [REDAKOVANÉ] voči sťažovateľovi aj má negatívny dopad na ich vzťah. Uvedené platí o to viac, že sťažovateľ nemá v súčasnosti umožnený žiadny kontakt so svojim synom.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

22. Podstatou ústavnej sťažnosti je porušenie práva na spravodlivý proces (čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru) a porušenie práva na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života sťažovateľa (čl. 19 ods. 2 ústavy a čl. 8 dohovoru) uznesením krajského súdu o nariadení neodkladného opatrenia o úpravu styku sťažovateľa s maloletým synom.

III.1. K namietanému porušeniu práva na spravodlivý proces:

23. V prejednávanej veci je predmetom konania vedeného pred krajským súdom v priebehu odvolacieho konania rozhodovanie vo veci neodkladného opatrenia dotýkajúceho sa výkonu rodičovských práv, úpravy styku rodiča s dieťaťom. Ide teda o oblasť upravenú normami rodinného práva, pričom predmetom meritórneho rozhodovania je úprava styku sťažovateľa ako otca s maloletým synom.

24. Vo vzťahu k namietanému uzneseniu krajského súdu ústavný súd považuje za potrebné uviesť, že k preskúmvaniu uznesení o nariadení neodkladného opatrenia pristupuje zdržanlivo, vychádzajúc z právneho názoru, podľa ktorého zásadne nie je oprávnený zasahovať do rozhodnutí všeobecných súdov, ktorými sa rozhodlo o neodkladných opatreniach, a to nielen preto, lebo nie je opravnou inštanciou v rámci sústavy všeobecných súdov, ale aj preto, lebo ide o také súdne rozhodnutia, ktorými sa do práv a povinností účastníkov konania spravidla nezasahuje konečným spôsobom. Ústavný súd k zrušeniu uznesenia o neodkladnom opatrení pristupuje len za celkom výnimočných okolností; iba za predpokladu, že by rozhodnutím všeobecného súdu došlo k procesnému excesu, ktorý by zakladal zjavný rozpor s princípmi spravodlivého procesu (I. ÚS 19/2020, II. ÚS 435/2021, III. ÚS 193/2022). Aj v konaní o neodkladnom opatrení však musia byť rešpektované minimálne požiadavky, ktoré tvoria podstatu základného práva na súdnu ochranu. Rozhodnutie o neodkladnom opatrení musí mať predovšetkým zákonný podklad, musí byť vydané príslušným orgánom a nemôže byť prejavom svojvôle, teda musí byť primeraným spôsobom odôvodnené (II. ÚS 427/2022, III. ÚS 192/2022, III. ÚS 643/2022).

25. Ústavný súd pritom opakovane zdôrazňuje, že k prieskumu súdnych rozhodnutí v rodinnoprávných veciach pristupuje zvlášť rezervovane, pretože rozhodovanie v týchto právnych veciach sa odvíja od zisťovania a posudzovania skutkových okolností a otázok pred všeobecnými súdmi, ktoré ústavný súd s ohľadom na svoje postavenie nemôže nahrádzať. Je totiž práve na všeobecných súdoch, aby posúdili konkrétne a aktuálne okolnosti každého jednotlivého prípadu a prijali tomu zodpovedajúce rozhodnutia.

26. Z uvedeného tak vyplýva, že povaha neodkladného opatrenia a tiež predmet samotného konania vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa vedú ústavný súd k určitej zdržanlivosti, no nevylučujú, že i v predmetnom konaní môže dôjsť k porušeniu práv účastníkov konania, ktoré dosahuje ústavnoprávnu intenzitu. Prieskumná právomoc ústavného súdu sa však sústreďí len na posúdenie toho, či napadnuté rozhodnutie o neodkladnom opatrení nepredstavuje extrémne rozhodnutie založené na svojvôli, resp. iným zásadným spôsobom nezasahuje do základného práva účastníka na súdnu ochranu.

27. V súvislosti s uvedenými námietkami sťažovateľa ústavný súd už opakovane konštatoval, že akceptuje určité zníženie nárokov na dostatočnosť zistenia skutkového stavu a obsiahlosť právnej argumentácie pri rozhodovaní o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, čo je odôvodnené potrebou rýchleho rozhodnutia o nich na účely účinnej dočasnej úpravy pomerov. Ústavný súd tak v zásade pripúšťa obsahový prieskum rozhodnutí o neodkladných opatreniach len z hľadiska ich zjavnej protiústavnosti a arbitrárnosti. Pred rozhodnutím súdu o neodkladnom opatrení totiž nie je priestor na vykonanie dokazovania v rozsahu vyžadovanom v základnom konaní, pričom zároveň nesmú existovať vážnejšie pochybnosti o potrebe tejto úpravy, a preto rozsah dokazovania je zúžený vzhľadom na účel a podstatu neodkladného opatrenia (IV. ÚS 230/2022).

28. Charakteristickou črtou rozhodovacieho procesu o neodkladnom opatrení je rýchlosť úpravy pomerov sporových strán, a preto pri tomto rozhodovaní ustupuje požiadavka zistenia skutkového stavu na podklade úplného dokazovania požiadavke rýchlosti, a tým aj účinnosti poskytovanej súdnej ochrany, čo je kompenzované dočasnosťou súdnej ochrany poskytnutej neodkladným opatrením.

29. Podľa názoru ústavného súdu táto potreba v prípadoch rozhodovania o úprave styku rodičov s deťmi neodkladným opatrením je daná už samotným plynutím času v prípadoch, ak dieťa je zverené jednému z rodičov do starostlivosti, pričom druhý rodič sa domáha dočasnej úpravy styku s dieťaťom v rozsahu zodpovedajúcom jeho právam, zohľadňujúc všetky relevantné okolnosti prípadu. V posudzovanej veci krajský súd uviedol, že potreba úpravy vyplynula predovšetkým zo skutočnosti, že rodičia maloletého sa na termíne styku nevedia dohodnúť a styk sťažovateľa s maloletým sa od októbra 2024 nerealizuje, čo nie je v záujme maloletého. Krajský súd tiež zohľadnil vek maloletého, ako aj právo sťažovateľa ako otca na pravidelný a rovnocenný styk so synom.

30. Z relevantných častí napadnutého uznesenia (body 15 a 16) vyplýva, že krajský súd s poukazom na konkrétne okolnosti posúdil, že podmienky na nariadenie neodkladného opatrenia, i keď v zúženom rozsahu oproti návrhu sťažovateľa, sú splnené, pričom neodkladné opatrenie bude trvať až do právoplatného skončenia konania vo veci samej vedenej na okresnom súde pod sp. zn. 5P/49/2024. Vychádzal pritom z osvedčených skutočností o tom, že styk sťažovateľa ako otca

so synom sa nerealizoval, z aktuálne deklarovaneho záujmu otca sa so svojim synom stretávať v čo najväčšej možnej miere a rozvíjať svoj citový vzťah s ním, ako aj narušenosti vzťahu rodičov maloletého. Prihliadol aj na skutočnosť, že konanie vo veci samej vedené aktuálne pred krajským súdom ako súdom odvolacím nie je skončené.

31. Krajský súd v namietanom rozhodnutí, i keď stručne, ale jasne a primerane, vysvetlil skutočnosti, z ktorých pri svojom rozhodnutí vychádzal. Takýto prístup je však nevyhnutným následkom rozhodovania o predbežnej úprave rodičovských práv a povinností, ktorý vylučuje takú mieru zdôvodnenia, dôkaznej istoty a právneho posúdenia, aká je charakteristická pre rozhodnutia vo veci samej.

32. S poukazom na uvedené zastáva ústavný súd názor, že argumentácia krajského súdu zodpovedá príslušným ustanoveniam Civilného sporového poriadku a Civilného mimosporového poriadku týkajúcim sa predpokladov vydania neodkladného opatrenia. Závery krajského súdu nepovažuje za arbitrárne či svojvoľné, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňované a neudržateľné, teda také, ktoré by mali za následok porušenie práv sťažovateľa.

33. Pokiaľ ide o námietky sťažovateľa, že namietané uznesenie nevychádza z dostatočne zisteného skutkového stavu, nezohľadňuje jeho práva ako otca ani záujem maloletého, ústavný súd zdôrazňuje, že ním tvrdené skutkové okolnosti veci, na ktoré poukazoval v ústavnej sťažnosti, vrátane tých, ktoré sú dôležité pre posúdenie toho, čo je v záujme maloletého, budú predmetom preskúmania v konaní vo veci samej (odvolacom). V uvedenom konaní je pre odvolací súd vytvorený oveľa väčší priestor, aby sa odvolacími námietkami podrobne zaoberal. Ústavný súd v tomto smere nemôže nahrádzať právomoc všeobecných súdov, pretože jeho úlohou nie je nanovo vyhodnocovať skutkové a právne okolnosti prípadu a nahradiť závery všeobecných súdov svojím vlastným názorom, tak ako to očakáva sťažovateľ, ale presvedčiť sa, že závery súdu nie sú prejavom svojvôle, ktorá by mohla mať za následok porušenie práv sťažovateľa, k čomu v okolnostiach danej veci nedošlo.

34. Námietky sťažovateľa majúce charakter jednoduchej polemiky na úrovni skutkových zistení podľa názoru ústavného súdu nesignalizujú takú príčinnú súvislosť medzi nimi a sťažovateľom označenými právami, ktorá by zakladala reálnu možnosť vysloviť ich porušenie po prípadnom prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie. Vzhľadom na uvedené skutočnosti ústavný súd ústavnú sťažnosť odmietol v tejto časti podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ako zjavne neopodstatnenú.

III.2. K namietanému porušeniu práva na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života (čl. 19 ods. 2 ústavy, čl. 8 ods. 1 dohovoru):

35. Ústavný súd súčasne dospel k záveru, že v rozhodovaní krajského súdu o neodkladnom opatrení nebolo zistené ani také pochybenie, ktoré by mohlo indikovať možnosť porušenia v ústavnej sťažnosti označených základných práv sťažovateľa hmotného charakteru, preto aj túto časť ústavnej sťažnosti odmietol z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde. To vychádza aj zo vzájomného obsahového prepojenia práva na súdnu ochranu

a spravodlivý proces rozhodnutím súdu, ktoré sa týka označených hmotných práv – ak by teda rozhodovanie súdu o predmetných otázkach bolo ústavne neudržateľné, taký záver by pokrýval procesné, ako aj hmotnoprávne inštrumentárium relevantných referenčných ustanovení týkajúcich sa práv podľa ústavy a dohovoru a naopak.

36. Keďže ústavná sťažnosť bola odmietnutá ako celok, ústavný súd sa ďalšími požiadavkami sťažovateľa uvedenými v petite nezaoberal, keďže rozhodovanie o nich je podmienené vyslovením porušenia základného práva alebo slobody, k čomu v tomto prípade nedošlo

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 27. júna 2025

predseda senátu